

**Protokół nr 2
z posiedzenia doraźnej Komisji ds. Transformacji Regionu
w dniu 17 maja 2021 roku**

Z powodu stanu epidemii posiedzenie odbyło się z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość przy użyciu programu do wideokonferencji.

Posiedzenie prowadził Jarosław Szczęsny, Przewodniczący Komisji.

Członkowie doraźnej Komisji ds. Transformacji Regionu zgodnie z listą obecności (załącznik nr 1 do protokołu).

W posiedzeniu wzięli również udział goście zgodnie z listą obecności (załącznik nr 2 do protokołu).

PORZĄDEK POSIEDZENIA:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.
2. Opiniowanie projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030.
3. Informacja o aktualnym stanie prac nad Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji.
4. Sprawy różne.
5. Zakończenie posiedzenia.

Ad. 1

Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny rozpoczął posiedzenie Komisji. Powitał wszystkich obecnych na posiedzeniu - członków Komisji oraz zaproszonych gości. Przewodniczący przedstawił proponowany porządek posiedzenia.

Komisja jednogłośnie przyjęła zaproponowany porządek posiedzenia (ZA – 9, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 2

Opiniowanie projektu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2030.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny poinformował, że powyższa Strategia została przyjęta już przez Zarząd Województwa Śląskiego ale jako Przewodniczący Komisji pozwolił sobie pozostawić ten punkt do omówienia. Myślę, że będzie dobrze podyskutować sobie nad tym ostatecznym dokumentem aby każdy członek Komisji mógł wyrazić swoją opinię.

Przewodniczący Jarosław Szczęsny oddał głos **Dyrekcji Departamentu Rozwoju Regionalnego**.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefani Koczar – Sikora przeprosiła za chwilową nieobecność Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Pani Małgorzaty Staś. Przechodząc do meritum czyli do Regionalnej Strategii Innowacji, tytułem komentarza i uzupełnienia do tego co mówił Pan Przewodniczący, kontekst o tyle nam się zmienił, że w trakcie procedowania nad tym dokumentem strategicznym wchodzi w życie nie tyle przepisy, ale wykładnie przepisów związanych z nowelizacją ustawy o wprowadzeniu polityki rozwoju, która pokazuje, które kompetencje są w kwestii Sejmiku, a które w kwestii Zarządu Województwa. Ta wykładania dotycząca strategii głównej

województwa versus polityk publicznych, a innowacja jest polityką publiczną, która dopiero nam się kształtowała. Także przepraszam Państwa za to zamieszanie, że pierwotnie zakładaliśmy, że dokument będzie przyjmowany przez Sejmik. Nie ma na to zgody prawników. Kilka opinii prawnych zasięgnęliśmy bo ta wykładania się dopiero kształtuje. Ten dokument jest dokumentem zarządczym więc będzie przyjmowany przez Zarząd Województwa. Natomiast przyjęte i praktykowane w naszym Urzędzie tak czy owak jest, że te dokumenty wnoszone są na właściwą Komisję Sejmikową, żeby były przedmiotem dyskusji. Po tym krótkim wprowadzeniu, które pokazuje dlaczego zaczęliśmy z Państwem procedować w duchu poprzedniej ustawy, a w międzyczasie wyszły już wykładnie znowelizowanej ustawy, jakby trochę ten tryb procedowania na Sejmik ....¹ dokument jest przyjmowany przez Zarząd. Przechodząc do toku prac nad RIS-em, prezentacja była Państwu przedstawiona na pierwszym posiedzeniu Komisji więc nie będę już powtarzać tego dokumentu tylko Państwu po krótko zreferuje gdzie jesteśmy w procesie. W miesiącu kwietniu odbyły się konsultacje społeczne projektu Strategii Innowacji, szereg spotkań z akcentem subregionów, Pani Dyrektor Staś to wówczas Państwu pokazywała. Zebraliśmy te uwagi, również uwagi pisemne bo to były konsultacje społeczne jakby formalne. Zostały one przez nas prze procedowane na poziomie Departamentu, przed wniesieniem na Zarząd Województwa nie były to uwagi krytyczne, bardziej takie porządkowe, kładące pewne akcenty, bez diametralnych zmian w treści. W przypadku Strategii Innowacji mamy przyjętą taką procedurę, że zanim Zarząd Województwa przyjmie ten dokument to mamy tutaj ciało eksperckie czyli Komitet Sterujący do spraw Regionalnej Strategii Innowacji, środowisko badawczo – rozwojowe z regionu, naukowe i biznesowe opiniuje ten dokument finalnie. Dopiero taki dokument, który ma aprobatę ekspertów finalnie będzie wniesiony na Zarząd Województwa. Konkludując oprócz skomumowania uwag wniesionych na konsultacjach, jeszcze ten dokument przechodzi przez KS RIS aby mieć maksymalną pewność, że odpowiada na potrzeby środowiska B + R w regionie. Posiedzenie KS RIS planowane jest po 20 maja br. i następnie dokument będzie wnoszony na Zarząd Województwa. Natomiast w jego treści nie ma istotnych zmian, stąd ja już dziś szanując Państwa czas nie powtarzam tej prezentacji, która była. Tyle z mojej strony tytułem komentarza i uzupełnienia. Oczywiście w przypadku pytań jestem do dyspozycji. Dziękuję.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny podziękował Pani Dyrektor i w związku z brakiem pytań przeszedł do następnego punktu posiedzenia.

Ad. 3

Informacja o aktualnym stanie prac nad Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny poprosił o przedstawienie informacji **Zastępcę Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefanię Koczar – Sikorę.**

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora domykając temat Regionalnej Strategii Innowacji zwróciła się z pytaniem – w związku z faktem, że teraz nie ma już takiej formalnej konieczności opiniowania Strategii przez Komisję, ponieważ ona nie jest wnoszona na Sejmik, czy jednak Radni chcieliby przyjąć opinię dla Strategii czy wystarczy wysłuchanie informacji na ten temat.

Radny Rafał Kandziora – zapytał czy jest projekt uchwały bo jeżeli Radni mają go opiniować to musieliby się z nim zapoznać. Radny zwrócił się z pytaniem do Pani Dyrektor – czy na tym poziomie przygotowań i wiedzy w zakresie transformacji powinniśmy już

---

¹ Słowa niezrozumiałe (zakłócenia)

opiniować? Nie wszystkie sprawy do końca są wyjaśnione, chyba, że się coś zmieniło w międzyczasie i o czymś nie wiemy. Wiemy, że część działań związanych z transformacją były jednak jeszcze pod znakiem zapytania. Dość trudno opiniować coś co jakby nie do końca jesteśmy w stanie poznać czy wiedzieć jak się potoczy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny – Pani Dyrektor tu chyba chodzi o opiniowanie Regionalnej Strategii Innowacji. Myślę, że ten dokument w pewnym stopniu już możemy opiniować. Pani Dyrektor się zgłaszała więc proszę o zabranie głosu.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefani Koczar – Sikora – wyjaśniła, że powróciła jeszcze do wątku Regionalnej Strategii Innowacji aby domknąć temat.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny – Myślę, że Pan Radny Rafał myślał o Terytorialnym Planie Sprawiedliwej Transformacji. Wiadomo, jesteśmy po pierwszej wersji, można tak powiedzieć. Zgodnie z harmonogramem mówiło się nawet o trzech wersjach. Pani Dyrektor wróciła do wcześniejszego dokumentu. Zgłaszał się Radny Grzegorz Wolnik więc proszę o zabranie głosu.

Radny Grzegorz Wolnik – Dzień dobry. Ja oczywiście nie mam zastrzeżeń do Regionalnej Strategii Innowacji, tylko chciałem powiedzieć, że skoro Zarząd już tą Strategię przyjął to ta nasza opinia jest jakby trochę kwiatkiem do kożucha. Wydaje mi się, że możemy przyjąć do wiadomości, że Zarząd tą Strategię po prostu przyjął i pewnie nie mamy do niej jakiś większych zastrzeżeń bo faktycznie rozmawialiśmy na temat tego RIS-u. Dzisiaj opiniowanie przyjętego dokumentu wydaje mi się być, no tak jak mówię kwiatkiem do kożucha. Ja bym proponował, że przyjęliśmy do wiadomości fakt, że Zarząd Województwa swoją uchwałą Zarządu przyjął ten dokument i on dzisiaj jest obowiązującą Strategią. Tak mi się wydaje przynajmniej.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny przekazał głos **Zastępcy Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefani Koczar – Sikora**.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefani Koczar – Sikora – Ja chciałam tylko powiedzieć Panie Radny, że Zarząd jeszcze nie przyjął formalnie Regionalnej Strategii Innowacji. Jeszcze będzie przedmiotem opiniowania przez Komitet Sterujący dla Regionalnej Strategii. Myślę, że faktycznie myśmy Państwa poinformowali więc przejdę to tego właściwego porządku w tym punkcie. Może to zabrzmiało nieprecyzyjnie, jesteśmy na finiszu procedowania nad RIS-em czyli przed nami Komitet Sterujący RIS, potem dopiero finalny krok milowy czyli przyjęcie dokumentu na Zarządzie. Może faktycznie przejdę już do Planu bo przekazaliśmy Państwu informację o RIS-ie i jak mówię, nie ma jeszcze uchwały bo nie ma .....² i nie będę już tego wątku eksplorować. Przechodząc już do Planu Transformacji, o czym mówił przed chwilą Pan Przewodniczący, my jesteśmy w procesie dlatego nie przygotowaliśmy dla Państwa dzisiaj prezentacji. Ja tylko omówię gdzie jesteśmy, żebyście Państwo, jako Komisja dedykowana dla tego tematu, mieli najaktualniejszą wiedzę. Tak jak powiedział Przewodniczący, jesteśmy po szeregu debat, spotkań, bez mała dwudziestu, które trwały w kwietniu i na początku maja, ze wszystkimi środowiskami zainteresowanymi, i w kluczu geograficznym i w kluczu sektorowym i podmiotowym. To wszystko, ten szereg spotkań pozwala nam przygotować kolejny Projekt Terytorialnego Planu. Mamy też robocze uwagi z Komisji Europejskiej. Ten dokument planujemy do opracowania do końca miesiąca, następnie chcielibyśmy złożyć

---

² Słowa niezrozumiałe (zakłócenia)

projekt na Zarząd i ta wersja projektu będzie przedmiotem kolejnych ustaleń. Będą to ustalenia - przesłanie dokumentu do zaopiniowania w czerwcu do strony rządowej oraz równoległe ogłoszenie konsultacji pisemnych, nieustawowych jeszcze bo te będą po wakacjach. Mieliśmy debaty w kwietniu i maju, w uzupełnieniu chcemy dać społeczności regionu szanse wypowiedzenia się na piśmie. Pierwsze dwa tygodnie czerwca to będzie moment konsultacji pisemnych co pozwoli nam pod koniec czerwca przygotować kolejną wersję dokumentu, która skonsumuje już uwagi strony rządowej i skonsumuje uwagi trzeciej rundy uzgodnieniowej, będą to uwagi pisemne. Nasza propozycja jest taka, żeby Państwu ten dokument, który będzie gotowy do wysłania do rozmów z Komisją Europejską, tak rozmawialiśmy z Panem Przewodniczącym, żeby Państwu ten dokument z końca czerwca przedstawić do zaopiniowania. To już będzie wersja znacznie dojrzała od tej z 31 marca, która była przedmiotem debaty w kwietniu. A z drugiej strony ta wersja z końca maja jest taka trochę robocza i nie chcielibyśmy Państwu co miesiąc wnosić dokumentu bo to nie będą aż tak drastyczne zmiany, a szanując też Państwa czas proponujemy, żeby ta wersja z końca czerwca, jak to się mówi konsumująca trzy rundy debaty w regionie – ustnej plus debata pisemna, uzgodnienia ze stroną rządową i pierwsze robocze uzgodnienia ze stroną Komisyjną, aby ta wersja była przedmiotem dyskusji z Państwa strony i takiego już bardziej formalnego opiniowania. Taka jest nasza propozycja. Jeżeli Państwo pozwolicie to jak tak krótko zasygnalizuje co jeszcze tak mocno wybrzmiało w tej debacie, żebyście Państwo mieli taki ogląd z lotu ptaka. Jeszcze bardziej podkreślano wagę celu operacyjnego drugiego, drugiego z dziesięciu, związanego z dywersyfikacją firm oraz celu trzeciego związanego z silną, lokalną przedsiębiorczością. Bardzo mocno rozbrzmiewał też wątek wykorzystania potencjału terenów pogórnicych dla odnawialnych źródeł energii na użytek magazynowania i produkowania energii z OZE. Oczywiście wątek projektów związanych z oczyszczaniem i readaptacją, i takie zadowolenie, że jest to w jednym miejscu. Wybrzmiewały też potrzeby związane z transportem i mobilnością. Oczywiście tych środków nigdy dość w regionie ale Fundusz Sprawiedliwej Transformacji nie jest zorientowany co do zasady na transport więc tym potrzebom nie odpowiemy w kolejnych wersjach dokumentu, nie mamy jakby przestrzeni. W przypadku kolejnych projektów tzw. miękkich to oczywiście bardzo mocno wybrzmiewała kwestia związana z kształceniem zawodowym, z tym, że również to kształcenie wyższe, branżowe przyjdzie do regionu, tą potrzebą reorientacji zawodowej i tego, żeby te ustawowe narzędzia były tu sprawniejsze. Bardzo mocno wybrzmiewał wątek ubóstwa energetycznego i kwestią dyskusyjną był przyszły typ projektów związanych z dopłatami do kosztów ogrzewania dla ubogich energetycznie. To było przedmiotem dyskusji, wybrzmiewały głosy w jedną i drugą stronę, więcej głosów było popierających tą ideę, że oprócz wsparcia dla ubogich energetycznie tego infrastrukturalnego, twardego na wymianę źródła ciepła wraz z termomodernizacją, uzupełniającą energetykę konsumencką, zaplanować taką jednak przez pewien czas dopłatę do paliwa. Część uważała, że już te dopłaty nie powinny być. Komisja Europejska też skłania się ku temu aby dopłat nie było. Oczywiście projekt związany z tożsamością kulturową regionu i bardzo mocny postulat aby te działania partycypacyjne włączające różne grupy interesu adekwatne do ...³ transformacji, aby ją włączać. Oczywiście te wszystkie głosy skonsumujemy, mamy wszystkie te spotkania nagrane, odsłuchujemy je wnikliwie. Mamy też część już opinii pisemnych, które jakby partycypując te czerwcowe uwagowanie pisemne już przyszły. Mamy też pisemne uwagi z Komisji, przyszły też pisemne uwagi z ministerstwa, pierwsze już przed tym oficjalnym uwagowaniem przez ministerstwo. Materiał mamy ogromny do przepracowania i teraz bardzo intensywnie nad tym pracujemy. To jest takie krótkie resume, żebyście Państwo widzieli gdzie jesteśmy dzisiaj czyli 17 maja, przygotowujemy się do wersji z końca maja ale tak jak mówię, to jest kolejny projekt do dalszych konsultacji. Państwu rekomendujemy wersję do zaopiniowania z końca czerwca.

---

³ Słowo niezrozumiałe (zakłócenia)

Widzę, że Pan Marszałek się włączył, nie wiem czy Pan Marszałek chciałby jeszcze coś dodać w tym temacie? Czy pokazałam nasze kroki najbliższe? I to chyba tak wygląda abyście Państwo wiedzieli co za nami i co w tym najbliższym czasookresie półtorej miesiąca przed nami, żebyście Państwo mieli tą maksymalnie bieżącą informację. Jeśli chodzi o kwestie zarządzania funduszem dalej jest to nie wyjaśnione, jest to dalej przedmiotem rozmowy strony europejskiej z Polską, czy będziemy instytucją zarządzającą czy pośredniczącą. Tak samo nie wiadomo czy to będzie trzy czy sześć regionów, co jest istotne z perspektywy alokacji dla Śląskiego. Ta kwestia jest też przedmiotem rozmów do których nie jesteśmy włączani i jak rozumiemy jeszcze nie ma rozstrzygnięć. Pewnie w kolejny projekt umowy partnerstwa te wszystkie kwestie już jednoznacznie rozsądzi i uporządkuje. To informacja o zadaniach, które nie są po naszej stronie ale oczywiście są ważnym kontekstem dla nas. Mamy świadomość, że krok milowy, który dokonał się też w międzyczasie to podpisanie, na razie parafowanie umowy społecznej, która jest dla nas pewnym kontekstem sektorowej pomocy dla restrukturyzacji górnictwa. My widzimy oczywiście kwestie komplementarne do tego instrumentarium, do tego schematu pomocy. Przymierzamy się, żeby potem mieć na uwadze środki dedykowane wprost na restrukturyzację sektora górnictwa, które będą notyfikowane z Komisją i środki europejskie na oczyszczenie i readaptację tych terenów, którymi my będziemy dysponowali i środki osłonowe, żeby oczywiście to wszystko się wzajemnie uzupełniało, a nie konkurowało i nie kanibalizowało. I to chyba tyle takich informacji, żebyście Państwo wiedzieli gdzie w tej chwili jesteśmy. Dziękuję, oczywiście jestem do Państwa dyspozycji.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny podziękował Pani Dyrektor i otworzył dyskusję.

Radny Grzegorz Wolnik - Na dwa pytania, które miałem w zanadru Pani Dyrektor już odpowiedziała tzn. właśnie kto będzie zarządzał w tym momencie programem i jaka będzie w sumie ostateczna kwota bo to zależy od tego ile województw w tym momencie w to wejdzie i być może tutaj warto by było pod rozwagę przyjąć taki apel do Ministerstwa Rozwoju, żeby te programy były zarządzane regionalnie bo po prostu bliższa ciału kosztowała i wydaje mi się, że byłoby to w tym momencie z naszej strony rozsądne. Na pewno sobie z tym świetnie poradzimy i na pewno to wtedy pójdzie wszystko szybciej i sprawniej niż zarządzanie naszego, regionalnego programu przez ministerstwo. Taki mój pomysł, żebyśmy na sesji taki apel podjęli. To oczywiście do większości sejmikowej bo ja mogę tylko proponować. Mam jeszcze pytanie – jakie były podstawowe i czy były one w jakiś sposób istotne, uwagi ze strony Komisji Europejskiej do tego naszego pierwszego projektu, czy też były to tylko takie uwagi czysto techniczne?

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny – Proszę o zabranie głosu Panią Dyrektor.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Ja się od razu odniosę do tego pytania drugiego bo kwestia apelu na Sejmiku to kwestia po stronie Zarządu Województwa i Państwa Radnych. Natomiast jeżeli chodzi o uwagi Komisji to my już nawet dwukrotnie już nawet uwagowany ponieważ Komisja zaopiniowała nam Matrycę z marca, jeszcze w takim trybie nieformalnym, roboczym i teraz przesłała nam uwagi do projektu z 31 marca. One zmiierzają w dwie strony. Jedna jest taka, żeby właśnie mocniej skoncentrować działania, jak się uda to nie powielać działań z Polityki Spójności versus FST np. choćby związanych ze wsparciem profilaktyki zdrowotnej. Komisja by tak chciała w świecie idealnym żeby jak coś jest w RPO to tego nie ma w FST, jak jest w Krajowym Planie to też nie ma w tu. Tylko skala potrzeb jest taka, że czasami my uważamy, że nie da się w ten sposób jednoznacznie rozdzielić. Wiemy, że podobne typy projektów są realizowane to musimy zaproponować jakąś demarkację np. geograficzną, że te same typy

projektów dla gmin górniczych są w FST, dla podregionów górniczych, a np. jak będziemy mieć relatywnie mało środków na jakiś obszar to ten sam typ projektu z Polityki Spójności. Mamy świadomość, że ta dyskusja o demarkacji z Komisją jest przed nami. Nie da się tak tylko z jednego źródła bo skala potrzeb na Śląsku jest ogromna. Druga kwestia to właśnie np. Komisja sobie wyobraża, że te działania badawczo – rozwojowe bardziej Polityka Spójności, a wyjątkowo, punktowo Fundusz Sprawiedliwej Transformacji. My w tą stronę właśnie zmierzamy czyli te środki to jest najmniejsza alokacja na cel operacyjny pierwszy. Przedmiotem cały czas takich, powiedziałabym intensywnych dyskusji z Komisją jest wsparcie na szalenie istotne projekty w regionie związane, może już nie tyle ze spalarniami bo to słowo jest absolutnie wykluczone i wprost zabronione w projekcie rozporządzenia dla Polityki Spójności, ale z przekształcaniem i zagospodarowywaniem odpadów, przede wszystkim odpadów komunalnych czyli osadów z tych odpadów. Uważamy, że tego typu projekty wpisują się w logikę gospodarki w obiegu zamkniętym. Mamy świadomość, że dla Komisji spalanie odpadów to absolutnie najmniejszy priorytet. Uważamy, że my ten odpad chcemy spalić w celu wytworzenia energii i tego odpadu inaczej się nie da użyć. Temat jest trudny i mamy bardzo mocne postulaty w regionie i potrzeby samorządów dla tych projektów. Natomiast to będzie pewnie trudny obszar negocjacji i widzimy te projekty i w FST i w Polityce Spójności. Oczywiście projekty transportowe, ale to już wiedzieliśmy, ten transport, a raczej mobilność zasobów rynku pracy jest służebna dla transformacji więc w tą stronę... no jak mówię w przypadku tych projektów o takich znamionach miękkich to właśnie zdrowie nie, włączenie społeczne tak, rynek pracy tak. To jest bardziej oczywiście jeżeli usługi społeczne to w logice deinstytucjonalizacji, czyli nie np. dla wsparcia dla szpitali ale dla poradni, dla POZ-tów. Tak samo usługi społeczne to nie np. domy opieki społecznej dla 100 osób, tylko do 30 czy do 15, takie wtopione w lokalne środowisko. To są takie trochę koniki Komisji, które my też widzimy przy Polityce Spójności. Część z nich trochę się tutaj przenosi. Natomiast jest też ta waga właśnie, żebyśmy nie robili z tego Polityki Spójności bis tylko faktycznie koncentrowali się na tych wyzwaniach transformacyjnych. Z drugiej strony wraca ten wątek bo tak naprawdę Komisja opiniuje równolegle, de facto te obydwa dokumenty i Terytorialny Plan projekt i pierwszy projekt uproszczony Funduszy Europejskich. Dziś te uwagi nam się po prostu trochę przenikają. Myślę, że to będzie cały czas dyskusja ze stroną komisyjną ale to nie są drastyczne uwagi. To są bardziej przesunięcia akcentów, obszary istotne dla Komisji, które my już znamy z tej wieloletniej współpracy, która w tym obszarze transformacyjnym też wybrzmiewają. W takim dużym skrócie tak to wygląda. Te uwagi też są przesyłane jako takie właściwie bardziej syntetycznie podpunkty na razie, to nie są komentarze szerokie ekspertów dla danego obszaru dlatego ja też Państwu je tak sygnalizuję. To jest takie, bym powiedziała, wysyłanie akcentów, które obszary w cudzysłowie będą trudniejsze do negocjacji i musimy się bardziej przygotować bo na wejściu nie budzą takiej aprobaty czy np. trochę inaczej Komisja rozkłada swoje akcenty. Nie są to więc jakieś drastyczne różnice. Tak jak mówię, te osady ściekowe to jest dość odmienne, zdrowie, to ubóstwo energetyczne o którym Państwu wspomniałam, deinstytucjonalizacja usług wiemy ale to wsparcie dla szpitali widzimy jako istotne. To są takie tematy jakie w Polityce Spójności, nie ma tutaj dla nas aż tak drastycznych zaskoczeń. Nie wspomniałam jeszcze o jednym temacie szalenie trudnym, który był przedmiotem listu, który Pan Marszałek Jakub Chelstowski wysłał do Pana Komisarza Timmermansa, czyli ryzyka ewentualnych wyłączeń w Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. O tym Państwu nie wspomniałam. My tego wątku nie podnieśliśmy w Terytorialnym Planie ponieważ nie ma tutaj żadnych rozstrzygnięć na piśmie ale cały czas ten miecz Damoklesa nad nami wisi, że jeżeli w jakiejś gminie będzie rozwijana działalność górnicza to ta gmina może być wyłączona. To ryzyko dla wyłączenia takiej gminy jest bardzo duże ale nad nami wisi ryzyko wyłączenia nawet całych podregionów NTS3 co byłoby już ogromnie kontrowersyjne. Zarząd Województwa, Panowie Marszałkowie aktywnie zabiegają, żeby nie krzywdzić społeczności regionu tego typu decyzjami, które nie leżą po naszej stronie. To nie jest

przedmiot naszej kontrowersji z Komisją bo my tu podzielamy zdanie tylko bardziej jakby trochę pokazujemy naszą optykę. Ta dyskusja toczy się gdzieś nad nami ale jest tak istotna, że chcielibyśmy aby w regionie najmniej ewentualne ryzyka wyłączeń nas dotknęły. Kwestie związane z neutralnością klimatyczną, Zielone Śląskie 2030 tu nie mamy takich protokołów rozbieżności więc tak jak mówię to nie jest takie trudne na wejściu ale zawsze z Komisją to jest tak, że od ogółu do szczegółu. Im bardziej dojrzały będzie dokument, tym bardziej pogłębione i poszerzone będą na pewno uwagi desk oficerów dla danych tematów. Mamy tego świadomość i dlatego jak Państwo widzieli mamy bardzo poszerzoną diagnozę podłączoną do Terytorialnego Planu bo nie chcieliśmy głównego dokumentu obciążać danymi analitycznymi. Mamy świadomość, że szczegółowe negocjacje z Komisją zawsze opierają się o twarde dane dlatego mamy je podłączone do Planu, żeby bronić i pokazywać logikę naszych rozstrzygnięć, tak anonsując przyszłe uwagi Komisji. Tak jak mówię to były bardzo robocze uwagi w punktach więc może to jeszcze nie odsłaniać wszystkich obszarów, które będziemy musieli pogłębiać bardziej, może w tym duchu, nie że tak drastycznie. Drastycznie widzimy tylko ryzyko wykreślenia dla zdrowia na ten moment.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny podziękował Pani Dyrektor i oddał głos Radnemu Markowi Gzikowi.

Radny Marek Gzik – Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo w pierwszych moich słowach chciałbym poprzeć apel Grzegorza Wolnika o to żebyśmy wspólnie jako Sejmik próbowali wzmocnić głos aby zarządzanie funduszami w nowej perspektywie rzeczywiście było w regionie i by władze naszego regionu były za to odpowiedzialne, a jednocześnie w sposób najlepiej myślę rozumiejący problemy naszego regionu, żeby do tego przystąpić. Chciałbym zapytać również, nie wiem czy Panią Dyrektor czy Pana Wicemarszałka, o stan przygotowania do uruchomienia programu w nowej perspektywie? Chciałbym zapytać o poziom strumieni finansowania w projektach, jak to będzie wyglądało na Śląsku? Wiemy, że będzie to wynik negocjacji z Komisją Europejską, która zdecyduje, czy też wspólnie w tych negocjacjach wyniknie jaki poziom finansowania w projektach w regionie założymy dla naszych przedsiębiorców, a w ramach działalności Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości. Jak to będzie wyglądało w badaniach przemysłowych i w rozwojowych? To jakby pierwsze pytanie. Drugie to czy już jesteśmy już w jakiś sposób przygotowujemy się do tej nowej perspektywy tak aby możliwie jak najszybciej uruchomić programy finansowania projektów? Czy znamy już, chociaż w jakimś pewnym zakresie, koszty kosztów kwalifikowanych czy też w ogóle przygotowujemy się, już mówiąc tak bardziej ogólnie, do ogłaszania regulaminu w nowej perspektywie? Akcentuje tą kwestię gdyż jest niezwykle ważna. W poprzedniej perspektywie też tak było, że pomiędzy okresem kończących się projektów perspektywy poprzedniej, a uruchomieniem kolejnej, był to okres prawie 2 lat. Wiem, że to jest dużo pracy bo to trzeba wynegocjować te warunki, później odpowiednio zgodnie z przepisami i regulami prawa ogłosić zasady, później dopiero przygotować już konkretne programy i uruchomić konkursy na projekty. To zawsze dużo czasu zajmuje dlatego pytanie czy my już wystartowaliśmy i czy mamy szansę w ten okres kiedy kończą się bo zdaje się, że w Śląskim Centrum Przedsiębiorczości do któregoś czerwca jest ostatni z konkursów finansujący projekty w tej kończącej się perspektywie. No i teraz ja bym zapytał wprost – kiedy następne konkursy, w których będzie można dla przedsiębiorców, wspomagając ich pewne pomysły, ich projekty, wspomóc? Czy to będzie rok, półrocz, dwa? O to chciałbym zapytać. Dziękuję.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny poprosił Panią Stefanię Koczar – Sikorę o udzielenie odpowiedzi.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefani Koczar – Sikora – Po kolei odnosząc się do pytań - jeżeli chodzi o intensywność pomocy czyli wysokość

dofinansowania to jako że Śląskie otrzymało status regionu, który ma PKB poniżej średniej unijnej, to mamy tą wysokość pomocy ramową 85 %. Oczywiście ona jest inna dla dużych i średnich przedsiębiorstw...

Radny Marek Gzik – 85% Pani Dyrektor? Przepraszam bo nie dosłyszałem.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Klasycznie, tak jak dla tej perspektywy, miało być 75 ale finalnie jest 85%. Na to oczywiście nakładają nam się warunki zmienne związane ze wsparciem dla przedsiębiorstw. Mamy tu mapę pomocy publicznej. Natomiast tutaj zarysowało się ale to już tylko w tej linii finansowania z FST, taka możliwość, że w przypadku regionów górniczych, które w dodatku są regionami poniżej średniej unijnej czyli tymi słabo rozwijającymi się – śląskie na swoje szczęście jeszcze po raz ostatni się w tej kategorii mieści – to mamy oprócz podstawowego dofinansowania, niewysokiego dla dużych przedsiębiorstw, będziemy mieli ekstra 15 % premii. To jest taki trochę prymat, że mapa pomocy publicznej, nasze duże i średnie firmy... Oczywiście to jest mniej korzystna pomoc niż na bloku wschodnim gdzie mamy niższy rozwój społeczno – gospodarczy ale za to my mamy, w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej będzie taka premia punktowa. Będzie to taka zachęta, której nie mieliśmy w tej perspektywie. Resztę zasad, bo już przechodzę płynnie do pytanie dotyczącego kwalifikowalności terminu – więc tak – termin to tu nie będzie roku, dwóch odstępu ponieważ my tak naprawdę jesteśmy w procesie przygotowywania dokumentu dla środków europejskich, jesteśmy jeszcze na etapie tej debaty w regionie, później będą uzgodnienia krajowe i negocjacje ze stroną europejską. Pokazywaliśmy Państwu w harmonogramach, że chcemy zakończyć ten proces do końca roku. Ambicją Zarządu jest to żeby zakończyć to jak najszybciej. Oczywiście jeszcze nawet nie ma drugiego projektu umowy partnerstwa więc my tu nie będziemy mogli wyprzedzać strony rządowej. Działamy prawie równolegle. Tak jak mówię już jesteśmy w kontaktach roboczych z Komisją, żeby nie zaskoczyć w drugiej połowie roku jak pokażemy dokument. Intencja jest taka, że jeśli uda się utrzymać ten ambitny termin do końca roku stronie rządowej, bo ona jest dla nas barierą, to w przyszłym roku pierwszy kwartał jest ukonstytuowanie się Komitetu Monitorującego, przygotowanie kryteriów, przyjęcie kryteriów na ...⁴, napisanie SZOPa i od drugiego kwartału maksymalnie szybko uruchamianie przyszłych konkursów. Tak naprawdę w tym roku mamy konkurs z tej perspektywy, a w roku 2022 będziemy mieli w toku realizacji projekty z perspektywy 2014 - 2020 bo te projekty z 2022 jeszcze intensywnie się realizują i rozliczają i w tym przyszłym roku będą już uruchomione konkursy i z przyszłej Polityki Spójności i z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Dla przedsiębiorstw będzie to także Krajowy Plan Odbudowy. Myślę, że pula środków, która będzie dla przedsiębiorstw, będzie ogromna. Część tych środków to będą środki z tzw. Planu Odbudowy dla Europy, które muszą być zakontraktowane do 2024, a scertyfikowane do 2026. W przypadku klasycznej Polityki Spójności mamy te ramy czasowe, że zakontraktowanie do 2027, a wydatkowane do 2029. Konkludując przyszły rok to jest już uruchamianie konkursów, w przypadku przedsiębiorców nie mamy żadnego dokumentu strategicznego, który musielibyśmy przyjąć jeszcze przed uruchomieniem wsparcia bo np. będzie już przyjęta Regionalna Strategia Innowacji czyli jedyny warunek dla tej osi związanej z przedsiębiorczością i innowacyjnością więc to już spełnimy w tym roku. Będzie więc to maksymalnie pierwszy możliwy termin. Intencja Zarządu jest taka, żeby zrobić to maksymalnie szybko. My szacujemy, że będzie to gdzieś drugi kwartał. W przypadku kosztów kwalifikowanych i przygotowania się już takiego detalicznego to jeszcze nawet w tej chwili nie ma projektów takich aktów wykonawczych na nową perspektywę ale myślę, że mogą Państwo, nasi biorcy środków wzorować się dokumentami na tą perspektywę. Nie sądzimy by były drastyczne różnice, a jeśli już to na

---

⁴ Słowo niezrozumiałe (zakłócenia)

korzyść np. więcej kosztów uproszczonych czy ryczałtowych. Co do zasady katalog kosztów jest taki sam. W przypadku mamy tylko to ograniczenie, że tam działa efekt zachęty czyli w związku z efektem zachęty przedsiębiorcy nie mogą faktycznie uruchomić swoich projektów póki nie złożą wniosków o dofinansowanie. Jak nie ma projektów z pomocą publiczną to nie ma tego ryzyka, można projekty na własne ryzyko jeszcze przed uruchomieniem konkursów uruchamiać, a potem występować o refundację kosztów. To jest jedyne ograniczenie ale to ograniczenie dotyka przedsiębiorców w każdej perspektywie więc niczym się nie różni. Konkludując tu nie będzie takiego roku bez funduszy europejskich dla rozwoju regionu, a przyszły rok 2022 i 2023 to będzie kumulowanie się środków z tej perspektywy na rozliczanie i wydatkowanie tych projektów i środków z tej perspektywy nowej, klasycznej do 2029 i tej przyspieszonej, nowej z recoverplanu de facto do 2026. Będzie ogromna presja aby zwłaszcza te środki z Planu Odbudowy dla Europy uruchomić bo one mają ten krótszy termin bo ten impuls ma zadziałać szybciej na gospodarkę europejską. My tutaj bardziej uważamy, że to będzie ogromne wyzwanie i dla biorców środków i dla wszystkich instytucji organizujących te konkursy abyśmy się tu wzajemnie wszyscy dobrze widzieli, widzieli swoje dokumentacje konkursowe i optymalnie to wszystko skonstruowali ale to już będzie przyszły rok z całą pewnością jeżeli mówimy o aplikowaniu, o startowaniu o środki projektowe.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny – Dziękuję Pani Dyrektor. Mam jeszcze pytanie bo Pani dużo mówiła, że w czasie tych konsultacji są różne głosy, głównie ze świata gospodarki, czy są już jakieś wstępne propozycje przesunięć tych kwot bo jak wiemy w pierwszej wersji dokumentu mamy, że na gospodarkę 910 milionów euro, środowisko 770 milionów i społeczeństwo 330 milionów. Czy na dzień dzisiejszy już wiemy, że zostaną jakieś przesunięcia zrobione w tych trzech, głównych priorytetach? To moje pierwsze pytanie, a drugie – jak często bywam w terenie środowiska się pytają jak to będzie podzielone na subregiony, podregiony? Czy faktycznie to będzie podzielone i jak to będzie podzielone? Czy już jakiś wstępny zakres jest? Subregion zachodni się głównie pyta się czy subregion podbeskidzie czy już taki wstępny podział już mamy czy to będzie dopiero w późniejszym okresie?

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Jeśli chodzi o przesunięcia wewnątrz alokacji czyli wewnątrz tych 2 miliardów 66 milionów i 10 celów operacyjnych to bardzo mocno dokonało się już przesunięcia jeśli porównałoby się matrycę versus pierwszą wersję Planu. Natomiast tak jak mówię Komisja naciska na koncentrację działań więc my nie wykluczamy, to jeszcze będzie przedmiotem naszych prac, jakby jeszcze zebrania i wsluchania się w to co rozbrzmiewało na 20 warsztatach, żeby jeszcze wzmocnić, w szczególności cel drugi i trzeci, związane z dywersyfikacją działalności dla firm okołogórnicznych przede wszystkim. Tam też mamy GOS no i cel trzeci związany z silną, lokalną przedsiębiorczością jako tym motorem rozwoju lokalnego i też generatorem miejsc pracy dla tych osób w gminach, podregionach górniczych. W przypadku środowiska to oczywiście ten cel, powiedzmy środowiskowy, oczywiście związany z oczyszczaniem i readaptacją tych terenów. Cel transportowy na pewno nie odpowiemy czy tu na pewno nie podwyższymy alokacji. W przypadku części ...⁵ to cały czas wybrzmiewa aby jeszcze dokapitalizować rynek pracy kosztem edukacji i włączenia społecznego. Natomiast powiem tak, na pewno wybrzmiewają głosy, żeby jeszcze mocniej dywersyfikację łączyć i przedsiębiorczość. Tak jak mówi Pan Przewodniczący, że są to cele bardziej zasobne w środki i żeby je jeszcze wzmocnić. Mamy oczywiście też świadomość, że w transformacji tym motorem miejsc pracy niewątpliwie są firmy i te cele są szalenie istotne. Z drugiej strony mamy tą zdegradowaną przestrzeń w gminach górniczych więc ten cel środowiskowo – energetyczny też jest istotny. Ta praca ze społecznością też musi wykonana więc myślę, że

---

⁵ Słowo niezrozumiałe

wszystkie 10 celów z pewnością zostanie. Natomiast pewne przesunięcia się dokonają. Bardziej pewnie istotne będzie czy finalnie nam się nie podwyższy alokacja na programie, czyli to byłoby trzy regiony, a nie sześć - wtedy zamiast 2 miliardów 66 milionów mielibyśmy 2 miliardy 700 milionów, jak postulują między innymi związki zawodowe w umowie społecznej. W pełni tutaj wspieramy ten głos. No to wtedy pewnie z tych dodatkowych środków dokapitalizowane byłyby przede wszystkim cele związane z gospodarką i tą readaptacją i oczyszczeniem terenu, czyli te najistotniejsze. Natomiast jeżeli chodzi o podział na podregiony to preferowanym przez Komisję pierwszym trybem wyboru przez Komisję jest tryb konkursowy i zwłaszcza przy tak krótkich ramach czasowych jak właśnie to, że połowa środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji to jest Plan Obudowy i szybsza kontraktacja i scertyfikowanie więc na dzień dzisiejszy nie ma rozstrzygnięć wzorem Polityki Spójności. W Polityce Spójności Zarząd Województwa konsekwentnie w kolejnej generacji RPO planuje wyodrębnienie środków alokacji dla subregionów, dla instrumentów terytorialnych. Tutaj po naszych analizach wynika, że na pewno nie ma zasadności aby wydzielać środki dla podregionów czyli NST3 dlatego, że podregiony to jest sztuczny, statystyczny podział dla Komisji Europejskiej, żeby było po tyle samo ludności, mniej więcej ponad 300 tys. i faktyczne połączenia funkcjonalne, zwłaszcza wewnątrz Metropolii Śląsko – Zagłębiowskiej przebiegają zupełnie inaczej niż te granice podregionów. To zupełnie zaburza logikę współpracy między firmami, między gminami, dojazdy do szkół, do pracy więc jakby tu nie widzimy przesłanek. Bardziej operujemy na poziomie naszych czterech subregionów, a w tym przypadku trzech, niż ośmiu podregionów, a w tym wypadku siedmiu. Natomiast jesteśmy w stanie sobie tutaj wyobrazić, że jeżeli będą dyszowe projekty i cały czas jesteśmy w kontakcie od pół roku z naszymi związkami, żeby takie dojrzałe projekty, które są zgłoszone i mają charakter ponadlokalny, to jest ta przesłanka dla trybu niekonkurencyjnego, zarezerwować bądź też dla tych gmin i po to mamy je zidentyfikowane w planie, które ten szok transformacji w ciągu 10 lat dotknie najmocniej. Są to gminy gdzie będzie zamykana działalność, gdzie te gminy są naszą OSI ze złą jakością powietrza, są OSI gminy tracącą funkcję czyli dalej są jakby w stałym spadku rozwoju i jeszcze się na to nakłada ...⁶ transformacji. To żeby dla tych gmin w szczególnie trudnej sytuacji jakby wydzielać konkursy, żeby one nie konkurowały z resztą. To są bardziej narzędzia, które będziemy wykorzystywać proponując to wsparcie, Zarząd Województwa oczywiście po dyskusji z Komitetem Monitorującym, niż takie wsparcie klasyczne w logice subregionów, które mamy w Polityce Spójności. To wyzwanie trochę tu jest inne i naszym partnerem są też subregiony, natomiast muszą nam właśnie pokazać takie ponadlokalne, subregionalne projekty. Jeżeli takowe się pokażą to oczywiście decyzją po stronie Zarządu Województwa będzie, żeby pokazać te projekty Komisji i negocjować z Komisją tą ścieżkę, którą Komisja nie preferuje czyli tryb niekonkurencyjny, pozakonkursowy. Krótko mówiąc profilowanie wsparcia bardziej w konkursach przyszłych dedykowanych dla konkretnych obszarów ale nie rozstrzygnięcie tego na tym dokumencie strategicznym na ten moment i instrument terytorialny czyli subregiony oczywiście konsekwentnie w Polityce Spójności. Tutaj finalnie okaże się czy jesteśmy instytucją zarządzającą czy jesteśmy pośredniczącą pierwszego stopnia bo to też ma wpływ na autonomię wyboru, gdy możemy IP2 tutaj sobie wybrać na przykład, te trzy związki międzygminne, ewentualnie jak takie projekty nam się wyłonią więc ten model zarządzania też jest istotny i bez jego rozstrzygnięcia dużo trudniej Zarządowi będzie podejmować decyzje niż przy Polityce Spójności gdzie w pełni autonomicznie zarządzamy w myśl programu. Na pewno nie będzie podziału na NST3 bo to jakby logicznie te przepływy funkcjonalne w regionie nie mają miejsca, jeśli już to tak jak mówię na subregionach. To tyle tytułem odpowiedzi. Patrzę na Pana Marszałka czy chce Pan Marszałek coś dodać? Czy pokazałam to co dzisiaj mamy jako różne podejścia, w zanadrzu to realizowane, mamy uchwycone, mamy zinwentaryzowane OSI i w Strategii, wszystko to

---

⁶ Słowo niezrozumiałe

pokazaliśmy w Terytorialnym Planie. Zakładamy koncentracje i na całym województwie i na trzech subregionach. Oczywiście widzimy te siedem podregionów, które wskazała Komisja. Widzimy potencjał na projekty ponadlokalne i widzimy wreszcie nasze gminy, poziom gminny, w tym w szczególności gminy górnicze. Każdy z tych poziomów jest tak rozliczony w Planie ale nie chcemy takich kwestii rozstrzygać na tym dokumencie tylko potem już w zależności od potrzeb i dynamiki zmian i szoku transformacji będziemy po prostu profilować to wsparcie, w oparciu o te narzędzia identyfikacji, które w tej chwili przyjęliśmy i mamy je w gotowości. Dziękuję.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny – Dziękuję Pani Dyrektor. Mój głos był z tym związany, że odwiedzając te nasze, lokalne samorzady np. z powiatu wodzisławskiego to tam są głosy jednoznaczne, że centrum województwa zbierze kasę, a my na subregionach gdzieś dostaniemy albo bardzo mało albo niewiele z tego. Dlatego są takie głosy, żeby patrzeć też na te obrzeża, nie tylko centrum województwa ale też na te małe miasta i małe powiaty gdzieś tam na obrzeżach województwa.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Mam dwa komentarze Pani Przewodniczący. Jedno jest takie, że ścieżka konkursowa nie znaczy, że jest ktoś silniejszy i kto pierwszy. My w ścieżkach konkursowych właśnie stosujemy takie narzędzia profilowania np. adresujemy konkurs tylko dla większych czy dla mniejszych, robimy konkursy gdzie są według choćby liczby ludności wyliczone środki na dane subregiony. Wiele jest narzędzi w tej ścieżce konkursowej, które pozwolą dać równe szanse albo adresować konkurs tylko dla mniejszych gmin np. dla wiejskich gmin górniczych. To że są konkursy to nie zmienia faktu, że te konkursy będą profilowane więc tu chciałam uspokoić, że to nie będzie tak, że to pójdzie na żywioł. Natomiast trzeba o tyle uczciwie tutaj powiedzieć, że jak się patrzy na umowę społeczną i kalendarium zamykania kopalń to dotkliwie to dotyka subregionu centralnego. Jednak subregion zachodni w związku z tym, że ma węgiel koksujący, który w ogóle jest traktowany na ten moment jako paliwo, jako surowiec krytyczny, no trochę jednak jakby jest bardziej monoprzemysłowy czyli docelowo musi się mocniej zdywersyfikować. Natomiast ten szok transformacji w tej najbliższej dekadzie mniej dotknie subregion zachodni niż subregion centralny. My oczywiście pokazujemy, że nie możemy pominąć tego subregionu, który nie ma aż takiego szoku ponieważ trzeba go mitygować i przygotować bo to jest ten subregion najbardziej uzależniony od sektora górniczego, najmniej innowacyjny, najmniej badawczo – rozwojowy więc te potencjały rozwojowe musimy najwięcej uruchomić w regionie zachodnim. Mimo tego, że ten szok zamykania kopalń jeszcze nie w tej dekadzie przed tym subregionem ale on się musi przygotować. Trochę inaczej będzie to w centrum województwa, w gminach typu przysłowiowa Ruda Śląska, a inaczej, bardziej mitygująco w niektórych, albo z kolei będziemy po prostu dla gmin adresować wsparcie bo to jest pochodna trzydziestu lat transformacji, tego że niektóre gminy już są dotknięte tymi zamknięciami kopalń. To dotyczy i subregionu zachodniego i centralnego. My widzimy ten proces i retrospektywnie, trzydzieści lat udanej bądź też nieudanej transformacji i tu każdy z tych dwóch subregionów nam się i gminy tu pokazuje. Jak patrzymy na wyzwania, które są w umowie społecznej i tych gmin, które to dotyka no to wszystko nam się układa. Na to nakładamy jeszcze nasze wszystkie gminy górnicze ze Strategii, jakość powietrza... Chciałam uspokoić, że na pewno nie będzie tak, że to będzie jeden kierunek wsparcia adresowany przypadkowo do tych co najszybciej złożą projekty. Z całą pewnością tak nie będzie. Natomiast z pewnością Komisja, która uwielbia tzw. terytorializację wsparcia będzie z nami długo rozmawiać bo optyka Komisji jest taka, że te środki są na te siedem lat i to te gminy, których to dotyczy powinny je skonsumentować. My pokazujemy przykład Wałbrzycha gdzie przecież też idą środki, a wcale nie będzie tam zamykania kopalń. My też mamy takie gminy, których to też dotknęło w przeszłości albo gminy, które to dotknie, może nie do 10 lat ale do 15 ale są bardzo

uzależnione. To będzie złożony temat i dlatego uzbrajamy się w różne dane analityczne, żeby pokazać Komisji, że tu nie da się tak prosto pokazać. Będziemy musieli różne konkursy dla różnych gmin w województwie adresować bo one się z różnymi problemami zmagają i dlatego mamy to wszystko zinwentaryzowane na tych różnych wymiarach. Dziękuję.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny – Dziękuję. Udzielam głosu Panu Grzegorzowi.

Radny Grzegorz Wolnik – Dziękuję uprzejmie. Cieszę się bardzo za to, że został tutaj zauważony problem subregionu zachodniego i tego, że na naszym terenie faktycznie w większości występuje węgiel koksujący. To nie jest sprawa jakiegoś wielkiego optymizmu dla nas bo to jest tylko pewne odroczenie egzekucji. Już dzisiaj wiadomo, że prowadzone są badania między innymi nad tym, żeby te wszystkie procesy związane z metalurgią próbować opierać na wodorze lub na innych źródłach energii. Należy podejrzewać, że to takie dzisiejsze, krótkotrwałe eldorado czy też odroczenie wyroku po prostu skończy się tak jak się skończyć musi. Tutaj mój apel do Zarządu Województwa i do Wydziału, Pani Dyrektor aby w rozmowach z Komisją ten fakt podkreślać, że siedem lat, to nie jest oderwane siedem, które po prostu się zaczynają i kończą. My się musimy przygotować do kolejnych siedmiu, dziesięciu, pięćdziesięciu, stu lat następnych życia po prostu już praktycznie rzecz biorąc czy to bez węgla energetycznego czy koksującego. To przestanie w pewnym momencie działać. Cieszę się, że ten problem jest gdzieś tam zauważany. Na pewno faktycznie subregion centralny będzie szybciej i mocniej dotknięty ale my nie możemy zasypywać gruszek w popiele i trzeba zwracać uwagę właśnie na te obszary, które jeszcze chwilowo mają, powiedzmy, ten obszar gospodarki, ale to się ewidentnie skończy i nie ma na co liczyć.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Ja tylko dopowiem, że my też pokazujemy Komisji to, że przecież jakie surowce trafiają na listę surowców krytycznych, to jest przegląd co dwa, trzy lata, nie co dziesięć lat. My sami wiemy, że to, że tam trafił węgiel koksujący to był już silny lobbing w tej chwili, to nie był oczywisty wybór. Dokładnie cała Europa Zachodnia intensywnie szukała alternatywy dla spalania w wysokich temperaturach niż właśnie to paliwo. Też mamy świadomość, że przeglądy dokonują się co dwa, trzy lata i kwestią czasu jest w którym przeglądzie no niestety węgiel koksujący się nie obroni. Ja też podzielam tutaj tą obawę, że ja nie mam gwarancji, że do dziesięciu lat się obroni, jak patrzę na ten postęp technologiczny i determinację Zielonej Europy. To jest najgorsze, że jak patrzymy na Umowę Społeczną i Politykę energetyczną kraju no to do 2049 i dłużej mamy więc jakby musimy jakby dyskutować z Komisją nie w oparciu o dokumenty bo one nie odzwierciedlają zmieniającej się rzeczywistości postępu technologicznego i dlatego zastrzegamy sobie, że my żadnych takich wyłączeń nie chcemy wpisywać w dokument. Te przeglądy i procesy dzieją się w oparciu o inne dokumenty i my nie możemy w żaden sposób tego zostawić. To wychodzi w każdym badaniu, bardzo dobrych badań Instytutu Badań Strukturalnych, jak monoprzemysłowy jest subregion zachodni. My musimy mitygować i przygotowywać ten subregion do tego procesu. Tak naprawdę jak długo ostanie się gaz koksujący na tej liście to nikt tego nie wie. Z pewnością można zaryzykować stwierdzenie, że to nie będzie tak długo jak nam by się wydawało. Po prostu musimy przekształcać i dywersyfikować nie tylko firmy ale tą część subregionu, zresztą centralną też ale to jest pochodna dawnego województwa katowickiego, tych czynników miastotwórczych w subregionie zachodnim jest mniej niż w pozostałych trzech, no i nad tym wszystkim Zarząd Województwa intensywnie pracuje aby przygotować tą bazę do dywersyfikacji, już nie tylko gminy ale cały ten subregion. Te rozstrzygnięcia, że coś jeszcze nie jest dotknięte tym szokiem w takim wyzwaniu ale długofalowo jest to dużo większe wyzwanie dla tej części województwa,

wybrzmiewa nie tylko w naszych ale też w zewnętrznych badaniach. Oczywiście to wszystko odnotowujemy. Dziękuję.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny podziękował Pani Dyrektor za wypowiedź i przekazał głos Posłowi Panu Grzegorzowi Gaży.

Poseł na Sejm Grzegorz Gaża – Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Koleżanki i Koledzy Radni, Pani Dyrektor. Bardzo mnie cieszy, że zauważa Pani pewien problem. Deklaracje do 2049 roku mamy, że możemy trzymać elektrownie ale postęp jest nieubłagalny. Tendencja, która się zmienia, jest bardzo intensywna i musimy postawić mocno na nowe technologie. Jednym z najistotniejszych warunków, które teraz się dzieje to są zmiany, które dotyczą naszego społeczeństwa, w szczególności naszego regionu. Ja jako parlamentarzysta, jako członek Komisji Współpracy w Unii Europejskiej, jako członek Komisji Ochrony Środowiska i Zasobów Leśnych deklaruję swoją pomoc w każdej z tych dziedzin o której tutaj była mowa. Transformacja jest bardzo istotnym momentem dla nas, dla naszego regionu, nie możemy zostać w tyle, dlatego bardzo dziękuję, że taki zespół jest stworzony, że pracuje intensywnie, a Panie Marszałku Pana mobilizuje do jak najmocniejszej działalności bo chwilowy czas nie możemy przespać lecz musimy walczyć co oczywiście czynnie robicie. Dziękuję.

Ad. 4

Sprawy różne.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny - Ja chciałbym złożyć taki wniosek... Byliśmy w tamtym miesiącu m.in. uczestnikami szkolenia, warsztatów dotyczącego Terytorialnego Funduszu Sprawiedliwej Transformacji z firmami okołogórnictwymi. Była tam zapowiedź Marszałka, że takie dodatkowe spotkanie odbędzie się też dla firm górniczych. Ja bym chciał zawnieść, żeby takie spotkanie, takie warsztaty odbyły się również dla sektora MŚP. Analizując udział w konsultacjach, tych które są obecnie prowadzone, jest reprezentowana tylko Izba Przemysłowo - Handlowa z Katowic, a myślę, że to środowisko ma później stworzyć wiele miejsc pracy dla tych zmniejszających się miejsc pracy w górnictwie czy też w firmach okołogórnictwowych. To tam generuje się najwięcej miejsc pracy. Myślę, że takie warsztaty, przybliżające im Plan Sprawiedliwej Transformacji, byłby bardzo dobrym elementem, a również wysłuchać ich głosu, ich potrzeb. Żeby na tych warsztatach były zaproszone organizacje gospodarcze ale z różnych małych środowisk, małych miast. Ja na przykład jestem z okolicy powiatu wodzisławskiego i wiem, że jest Izba Gospodarcza Wodzisławia, jest Cech Rzemieślników, a takich podmiotów gospodarczych, izb czy organizacji jest wiele na terenie naszego województwa, także takie warsztaty dla tego sektora MŚP byłyby dobrym elementem w konstruowaniu Planu Sprawiedliwej Transformacji. Nie wiem jakie jest Państwa, jako członków naszej Komisji, stanowisko w tej sprawie? Czy ktoś chciałby zabrać głos w tej sprawie? To ja sobie pozwolę poddać pod głosowanie czy członkowie Komisji chcą aby zwrócić się z wnioskiem do Marszałka o zorganizowanie takich warsztatów dla tej grupy przedstawicieli sektora MŚP.

Komisja jednogłośnie przyjęła zaproponowany wniosek (ZA – 7, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Myślę, że można powrócić do głosów Pana Grzegorza i Pana Marka, żeby przegłosować aby z naszej komisji wyszła informacja aby była podjęta uchwała dotycząca apelu do Ministra Rozwoju w kwestii zarządzania Funduszem Sprawiedliwej Transformacji aby te zarządzanie odbywało się na płaszczyźnie naszego Urzędu. Myślę, że taka uchwała może pomóc w tej decyzji czy w staraniu się o to aby ta decyzja w kwestii zarządzania tym

funduszem odbywała się na płaszczyźnie Województwa Śląskiego. Czy ktoś z Państwa chciałby zabrać głos? Nie, w takim razie pozwolę sobie poddać tą kwestię pod głosowanie.

Komisja jednogłośnie przyjęła zaproponowany wniosek (ZA – 7, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Radny Marek Gzik – Chciałbym podziękować Państwu za tą jednomyślność. Myślę, że są sprawy o których rozmawiamy i to mnie cieszy, że ponad podziałami politycznymi i w duchu...⁷ naszego regionu także Panie Przewodniczący i wszystkim Państwu podziękowania.

Radny Rafał Kandziora - Ja miałbym pytanie do Pani Dyrektor jeszcze odnośnie tego pierwszego pytania bo mam pewien niedosyt i że tak powiem widzę, że mamy niesamowitą ilość pracy przed nami do zrobienia przy bardzo dużych niewiadomych jeżeli chodzi o cały ten proces transformacji. Miałbym pytanie takie dość problematyczne, mianowicie ja rozumiem, że mamy Regionalną Strategię Innowacji Województwa Śląskiego, to w zasadzie jest coś co jest w dużej mierze gotowe i wiadome, czyli nasze oczekiwania mówiące o tym jak transformacja powinna wyglądać, ja to w ten sposób rozumiem. Następnie mamy oczywiście Terytorialny Plan, mamy możliwość jak gdyby dokonywania transformacji poprzez uczestnictwo w konkursach, które muszą być w taki niesamowicie precyzyjny sposób rozpisane, żeby te wszystkie założenia, które są i w Regionalnej Strategii i to co się będzie działo...no mamy bardzo dużo niewiadomych...ja mam takie pytanie, ponieważ pamiętamy jeszcze z poprzedniej prezentacji, nie wszystkie środki były na pokrycie wszystkich jakby oczekiwań, które tutaj transformacja by wymagała, czy są jakieś szacunki mówiące o tym w jakim zakresie, zakładając jakąś poprawną czy dotychczas znaną możliwość pozyskiwania tych funduszy poprzez konkursy, jesteśmy w stanie to co mamy zapisane w Regionalnej Strategii Innowacji czy Zielone Śląskie 2020 – 2030 zaspokoić z tych funduszy europejskich poprzez konkursy? Pani Dyrektor jak to realnie może wyglądać bo podejrzewam, że Pani jakiś szacunek ma? Wiadomo, że my się o tej porze możemy bardzo mylić w tym szacowaniu ale to jest 50%? 60%? Czy może trochę więcej?

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Powiem tak... splatają nam się tutaj tak naprawdę Panie Radny dwa wątki. Jeden związany z Polityką Spójności czyli Regionalnym Programem Operacyjnym i w tej Polityce Spójności mamy takich pięć obszarów głównych. Pierwszy z nich to jest tzw. Inteligentna Europa, jej odpowiada nasza Oś „Inteligentne Śląskie”, i dla tych projektów czyli w takiej logice Regionalnego Programu Operacyjnego, który był i który będzie, będzie się tylko nazywał inaczej, nie Regionalny Program Operacyjny ale Fundusze Europejskie dla Śląskiego. Warunkiem uruchomienia środków na projekty badawczo – rozwojowe jest Regionalna Strategia Innowacji. My ją Państwu pokazujemy jako bardziej kontekst dla transformacji bo Komisja ma taką ambicję, żebyśmy nie robili tej transformacji, zresztą Zarząd Województwa, Pan Marszałek zawsze mówi, że nie chce montowni na Śląsku tylko chce żeby ta transformacja na Śląsku miała taki wymiar też inteligentny. Tak naprawdę RIS dla Państwa, dla prac transformacji jest tylko kontekstem. Ten dokument tu nie jest najistotniejszy, on będzie najistotniejszy dla projektów badawczo – rozwojowych, wspieranych ze środków, które będą kontynuacją Regionalnego Programu Operacyjnego. My go Państwu pokazujemy kontekstowo. On jest tam niezbędny, żeby uruchomić środki na B + R i dla przedsiębiorców w ramach Polityki Spójności czyli tego naszego umownie Regionalnego Programu Operacyjnego. To jest klucz, który mamy przećwiczony bo w 2012 była przyjęta Regionalna Strategia Innowacji, żeby uruchomić środki na innowacyjność w tej perspektywie 2014 - 2020. I my ten dokument pokazujemy Państwu kontekstowo.

---

⁷ Słowo niezrozumiałe (zakłócenia)

Najważniejszym dokumentem, który jest niezbędny żeby uruchomić środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, czyli tego celu już nie 5 ale 6 z Umowy Partnerstwa, jest Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji i to jest ten dokument bazowy. W tym Terytorialnym Planie też mamy wątki dotyczące projektów badawczo – rozwojowych i wtedy patrzemy oczywiście na naszą Strategię branżową, RIS-ową, mamy wątki dotyczące energetyki patrzemy na Politykę Gospodarki Niskoemisyjnej. Oczywiście patrzemy, jak Pan Radny wspominał, na strategię główną czyli na Strategię Rozwoju Województwa Zielone Śląskie. Można powiedzieć, że dokumentem bazowym dla transformacji jest Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji i o tych krokach nad Planem Państwu opowiadałam. Jak ten Terytorialny Plan dotyczy jakiś sektorów i mamy dla tego sektora na Śląsku dokument strategiczny i dla innowacji to wtedy kontekstowo go bierzemy w rachubę. Będziemy mieli i politykę miejską i politykę rewitalizacji, mamy dokument związany z depopulacją, będziemy mieli politykę edukacji, politykę zdrowotną...I zawsze jak projekty europejskie będziemy z tego obszaru realizować to będziemy patrzeć na te polityki bo one są przemyślanym jakby tutaj podejściem do regionu. Na to podejście szukamy źródła finansowania, jeśli źródłem finansowania są fundusze europejskie to je konsumujemy. Dla transformacji krytycznym dokumentem, niezbędnym dla jego uruchomienia, jest Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji i te kroki o których Państwu mówiłam. RIS tak naprawdę pojawia się tutaj jako kontekst więc ja przepraszam bo RIS był za bardzo wyeksponowany w kontekście w tej jakby transformacji. Jeśli chodzi o te niewiadome, o które pyta Pan Radny, to one bardziej istotne są nie dla Polityki Spójności, którą będziemy ćwiczyć 2004 – 2006, 2007 – 2013, region zarządza 2014 – 2020, 2021 – 2027 region będzie zarządzał... ale dla tego nowego funduszu czyli Funduszu Sprawiedliwej Transformacji gdzie on po raz pierwszy startuje, ma swój pierwszy dokument strategiczny czyli Terytorialny Plan niezbędny do przyjęcia przed jego uruchomieniem. Ten Terytorialny Plan ma też taki charakter sektorowy, trochę przypomina to dawne RPO. Tu po pierwsze nie jest to rozstrzygnięte, co mówiliśmy, kto będzie tym zarządzał – co ma pewne dla szybkości decyzji daleko idące konsekwencje i stąd postulowaliśmy i bardzo dziękujemy za ten głos żeby to było zarządzanie na poziomie regionu bo wtedy szybciej może Zarząd Województwa, może instytucja zarządzająca reagować na to co się będzie działo na śląskim rynku pracy i w przestrzeni w naszych gminach. Niewiadomych jest dużo przy SFT i dotyczących modelu zarządzania, i tak jak powiedziałam budżetu bo mamy 3 mld 800 na Polskę i teraz czy dzielimy to na 3 czy na 6 regionów to rozstrzyga o tej alokacji i to jest dla nas istotne. Pierwszy raz zrobiliśmy te trzy rundy uzgodnieniowe w regionie, za nami dwie, a przed nami trzecia. Pierwszy raz taki fundusz ze środków europejskich jest uruchomiony i pierwszy raz to wszystko...⁸ Tych niewiadomych pewnie takich potem już wdrożeniowych też będzie trochę bo pierwszy raz to uruchomione. Wydaje się, że intencja Komisji i państwa Polskiego będzie taka, że skoro mamy przewidziane narzędzia z Polityki Spójności to będziemy je tutaj jak nie będziemy wiedzieć jak to będziemy się wzorować na tym co ćwiczyliśmy ze środków europejskich. Czasami tak jak Państwu dziś mówiłam o tej pomocy publicznej może ciut łatwiej będzie przedsiębiorcom właśnie nie w ramach klasycznego Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dotyczącego Polityki Spójności ale np. będzie mała premia punktowa, więc będą małe różnice między tymi środkami europejskimi. Takich niewiadomych jeszcze, nie tylko dotyczących budżetu czyli fundamentalnych czy modelu zarządzania ale i tych takich detali projektowych też pewnie będzie trochę. Ogromnym atutem Sprawiedliwej Transformacji jest to, że będzie można w jednym projekcie mieć elementy twarde i miękkie, co jest ogromnym atutem bo nasi biorcy środków chcieliby mieć to i to. Polityka Spójności tego nie dopuszcza. Ona jest sektorowa – albo projekty twarde albo miękkie. Teraz my też nie wiemy jak w praktyce te projekty będziemy rozliczać, czy to będzie rozliczane przez osobno komponent twarde, osobno miękkie bo to są dwie różne dyrekcje po stronie Komisji.

---

⁸ Słowo niezrozumiałe (zakłócenia)

Wiele takich niewiadomych jest wdrożeniowych. Myślę, że sukcesywnie one się będą po prostu wyjaśniać. Na razie na pewno musimy, to jest najważniejsze, przepracować ten realny Plan Sprawiedliwej Transformacji jako ten dokument najistotniejszy, to jest dokument w gestii regionu, w gestii Zarządu Województwa i to jest nasza najważniejsza praca. To jest warunek niezbędny do uruchomienia tych środków, który jest po stronie regionu, jest nam przypisany. I na tym się koncentrujemy. Całą resztę oczywiście przygotowujemy widząc te wszystkie zmienne, a jest ich bardzo dużo. Mamy jeszcze środki choćby z Krajowego Planu Odbudowy, którymi też nie zarządzamy ale też będą na rynku, będą uruchamiane te projekty. Wdrożenie funduszy europejskich w tych przyszłych 10 lat, w sumie już rozpoczętych, będzie szalenie skomplikowane. Polityka Spójności, którą znamy i przećwiczyliśmy, dla Śląskiego i kilku regionów Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, dla całej Polski Krajowy Plan Odbudowy. Te wszystkie reguły będą podobne bo to wszystko środki europejskie ale w detalach troszkę inne. Trzeba to wszystko przepracować i po stronie instytucji, które tymi środkami jakby w sposób czysty, transparentny, czytelny i szybki uruchamiają, rozliczają, i po stronie biorcy środków no to będzie na pewno wyzwanie dla wszystkich i presja czasu oczywiście w przyszłym roku, żeby maksymalnie szybko w tym roku wszystko to wynegocjować, a w przyszłym maksymalnie szybko uruchomić. Nie wiem czy precyzyjnie, w miarę możliwości, odniosłam się....

Radny Rafał Kandziora - Pani Dyrektor rozumiem. Wysłała mi Pani informację, że precyzyjnie na dzień dzisiejszy się tego zrobić nie da. Wszystko mieści się w słowie inteligentna, tak? Transformacja i szukanie w sposób inteligentny różnych możliwości. Im więcej tej inteligencji tym więcej możliwości. No szkoda, myślałem, że umiemy to lepiej doszacować. Rozumiem, że nie.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego Stefania Koczar – Sikora – Znaczący powiem tak: w niektórych obszarach my szacujemy. My np. wiemy, że mamy w tej chwili, tak jak mówili Panowie Marszałkowie, Zarząd Województwa, 4,5 mld dla Śląskiego, czyli 2 mld 400 z Polityki Spójności i 2 mld 66 ze Sprawiedliwej Transformacji, a np. diagnozowanych potrzeb choćby z obszarze Zielonej Gospodarki mamy na bez mała np. 11 mld. Mamy więc takie obszary gdzie skala potrzeb wobec środków europejskich absolutnie będzie nieproporcjonalna i dlatego ja właśnie mówię, że to marzenie Komisji, że tylko ten jeden Fundusz obsłuży potrzeby na Śląsku jest nierealne. My będziemy musieli robić montaż bo w każdym obszarze zawsze na Śląsku były najdłuższe listy rezerwowe i to się nie zmieni. Na pewno widzimy, że to wyzwanie Zielone Śląskie, to wyzwanie wykonania uchwały antysmogowej, na szczęście to jest też priorytet dla Komisji Europejskiej, i dla regionu, i dla kraju, i dla Komisji. Na pewno projekty związane z aktywnością energetyczną, energetyką konsumencką, bioróżnorodnością, błękitno - zieloną infrastrukturą w miastach, jest ogromne zapotrzebowanie na Śląsku i kwoty, które mamy zadedykowane na pewno tego nie pokryją. Tu Zarząd Województwa aktywnie zabiega, będziemy patrzeć łakomie na KPO we wszystko. Jakbym miała zwymiarować to mogę takie zestawienie Państwu przygotować ale absolutnie wszędzie jest to kilkukrotne przekroczenie, bardzo duże. Tu będziemy musieli dokonywać pewnej selekcji i po to były te gminy choćby z najgorszą jakością powietrza albo te które są cenne przyrodniczo, żeby czasami się kierować jakimiś kryteriami, żeby jednak przy czasami niewystarczającej puli jakoś to priorytetyzować dla tych, którzy są bardziej potrzebujący bo środków nigdy na Śląsku nie było wystarczających i to nam się nie zmieni. To wyzwanie transformacji w stronę Zielonego Śląskiego jest ogromne, tyle dobrze, że Komisja też ma taki kierunek. Spotykamy się tutaj w pryncypiach, to jest myślę fundamentalne bo otwiera nam więcej furtek ale potrzeby Śląska kilkakrotnie przewyższają w obszarze efektywności czy energetyki prokonsumenckiej. To tak jak te listy rezerwowe o których mówił Pan Marszałek, 10-cio, 12-sto krotne przekroczenia i tak samo

jest teraz przy diagnozie potrzeb, jak jesteśmy z gminami w kontakcie i przysyłają nam swoje fizyki projektowe.

Radny Rafał Kandziora - Pani Dyrektor bardzo dziękuję. Jestem uspokojony przynajmniej tym, że mamy świadomość tych wszystkich problemów i widzę, że to dość głęboką, a to inteligentnie rokuje na przyszłość. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Komisji Jarosław Szczęsny wobec braku innych spraw podziękował wszystkim za udział Komisji i zakończył posiedzenie.

Przewodniczący doraźnej Komisji
ds. Transformacji Regionu

Jarosław Szczęsny

Protokół sporządziła
Katarzyna Młynarczyk